

- ఆడబట్టలకు స్వయం ఉపాధి చూపిస్తున్న 'సెర్వీ'
- కుట్టుశిక్షణతో జీవితాల్లో మార్పు
- జూబ్ బ్యాగుల తయారీతో ఉపాధి పొందుతున్న మహిళలు
- ప్లాస్టిక్ రహిత సమాజానికి ఉడతా సాయం

శిక్షణతో సాధికారత

ఆధర్మంగా సమాఖ్య సభ్యులు

జూబ్ బ్యాగుల తయారీలో శిక్షణ ఇచ్చేందుకు 2019 నవంబర్లో హైదరాబాద్ నుంచి అందిక ఆనే శిక్షకురాలు కేసముద్రం వచ్చారు. ఆమె వద్ద మండల కేంద్రంలోని 'సాధికారత' మండల సమాఖ్యకు చెందిన 30 మంది మహిళలు శిక్షణ తీసుకున్నారు. ఆనంతరం సభ్యులు అప్పటి కలెక్టర్ గౌతమ్‌ను సంప్రదించి మాస్ట్రీలు కట్టే లిస్టింగ్ ఆర్డర్‌ను పొందారు. మొదటి, రెండో విడత లాక్‌డౌన్ కలిపి మొత్తం లక్ష వరకు మాస్ట్రీలు కట్టి అందించారు. ఒక్క మాస్ట్రీకు రూ.4 చొప్పున అధికారులు చెల్లించారు. ఆనంతరం ప్రభుత్వ పాఠశాలల విద్యార్థుల యూనిఫామ్స్ కట్టే పని అప్పగించారు. ఆనంతరం ప్లాస్టిక్ వాడకాన్ని నిషేధించాలనే ఉద్దేశంతో సెర్వీ అధికారులు కొత్త చినాడంతో ముందుకొచ్చారు. 'ప్లాస్టిక్ నిషేధింపు - పర్యావరణాన్ని కాపాడుదాం' అనే నినాదంతో జూబ్ బ్యాగులకు మాస్ట్రీలోకి తేవాలని నిర్ణయించారు. ఈ మేరకు సమాఖ్య సభ్యులు 'సెర్వీ', సాధికారత మండల సమాఖ్య కేసముద్రం' పేరుతో సమానా సంఘాలను మూడు రూపొందించి ప్రాజెక్టు మేనేజర్ నళినిని చూపించారు. వాటిని ఆమె అప్పటి కలెక్టర్‌కు చూపడంతో వాటిని

ఆకట్టుకుంటున్న బ్యాగులు

మొదటి ఫోన్, హ్యాండ్ బ్యాగ్, లంబ్‌బాక్స్ బ్యాగులు, కూరగాయల కోసం, స్టూడెంట్స్ బ్యాగ్స్, స్కూల్ బ్యాగ్స్, వాటర్ బాటిల్ బ్యాగులు, క్లాత్ బ్యాగులు, ఇలా అన్ని రకాల బ్యాగులను కట్టి విక్రయిస్తున్నారు. సైజులు బట్టి ధరలు నిర్ణయిస్తున్నారు. రూ.60 నుంచి రూ.300 వరకు ఒక బ్యాగ్ ధర ఉంటున్నది. కూరగాయల కోసం వని యోగిచే సంఘాలను రూ.25నుంచి రూ.30 చొప్పున అమ్ముతున్నారు.

శిక్షణతోనే ఉపాధి

గతంలో నేను కుట్టు మిషన్ నడుపుతూ మా కుటుంబానికి చేరోడుగా ఉండేది. 2019లో సెర్వీ ఆధ్వర్యంలో 30మంది సభ్యులకు సంఘాల తయారీపై శిక్షణ ఇప్పించారు. 'ప్లాస్టిక్ నిషేధింపు - పర్యావరణాన్ని కాపాడుదాం' అనే పేరుతో జూబ్ బ్యాగులు కట్టి ఉపాధి పొందుతున్నాం. రోజుకు రూ.500 చొప్పున గిట్టుబాటువుతోంది. వాతో పాటు సచిత్, రేష్యా ప్రమీల భాగస్వాములుగా ఉన్నాం. వచ్చిన ఆదాయాన్ని సులగురం సమాసంగా పంచుకుంటున్నాం. ఆర్డర్ ఇప్పుడెప్పుడే పెరుగుతున్నాయి. అప్పటి అదనపు కలెక్టర్ అలిలాష అభినవ్ తన పెళ్లి కోసం 150 సంఘాలను ప్రత్యేకంగా కట్టించుకున్నారు. సామాన్య ప్రజలు మొదలు ఉన్నత స్థాయి అధికారుల దాకా వీటిని చూసి అభినందిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం నుంచి వస్తున్న ఆర్డర్లను ఏపీఎమ్ రాజ్ కిర్, డీపీఎం నళిని, జిల్లా గ్రామీణాభివృద్ధి అధికారి సన్యాసయ్య మారీ ఇస్తున్నారు. ఈ సంచలుల కావాలనుకునేవారు మహబూబాబాద్ జిల్లా కేసముద్రం(ఏలీతో) ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల సమీపంలోని మా షాపులో సంప్రదించాలి.

- సానకాండ్ రాధిక, సాధికారత మండల సమాఖ్య సభ్యురాలు, కేసముద్రం

చదువు

ప్రతిరోజు పర్యవేక్షణలో సర్వే

బడి బయట పిల్లల గుర్తింపు, డ్రాబ్ బాక్స్ పిల్లల ప్రస్తుత స్థితిపై సీఆర్ టీలు, ఇతర అధికారులు నిర్వహించే సర్వేను ప్రతిరోజు అధికారులు పర్యవేక్షిస్తారు. కాంప్లెక్స్ పరిధిలో జరుగుతున్న సర్వేను కాంప్లెక్స్ ప్రధానోపాధ్యాయులు, సంబంధిత గ్రామాల్లో జరుగుతున్న సర్వేను పాఠశాల హెచ్.ఎం. నిత్యం పర్యవేక్షించాలి. ఉంటుంది. మండలంలో మండల విద్యాశాఖ అధికారి ప్రతీ కాంప్లెక్స్ పరిధిలోని ఒక గ్రామంలో అరిగి సర్వేను పర్యవేక్షించి అప్పటివరకు సేకరించిన సమాచారంపై సమీక్ష నిర్వహించాలి.

బయ్యారం మండలం చింతలతండాలో సర్వే చేస్తున్న సీఆర్ టీ కన్వయర్

సర్వే షెడ్యూల్ ఇలా

- జనవరి 11 వరకు సీఆర్ టీలు, ఇతర అధికారులు తమ కాంప్లెక్స్ పరిధిలోని గ్రామాల్లో బడి బయట పిల్లలను గుర్తించేందుకు ఇంటింటా సర్వే నిర్వహించాలి.
- రోజువారీగా గుర్తించిన బడి బయట పిల్లలను ప్రబండ్ పోర్టల్లో నమోదు చేయాలి.
- జనవరి 11న మండల స్థాయి బడి బయట సర్వే రిపోర్టును జిల్లా విద్యా శాఖ కార్యాలయంలో సమర్పించాలి.
- జిల్లాస్థాయిలో పరిశీలించిన బడి బయట పిల్లల వివరాలను జనవరి 12న జిల్లా విద్యాశాఖ అధికారి ప్రవేశపెడిన రాష్ట్ర స్థాయికి పంపిస్తారు.

నెల్లికూరు మండలం వరంబండ తండాలో సర్వే చేస్తున్న సీఆర్ టీ కవిత

బడి బయట పిల్లలను గుర్తించేందుకు ఇంటింటా సర్వే నిర్వహించాలి.

సాఫీగా సాగేలా..

బడిబయట పిల్లలను చేర్చించడమే లక్ష్యం

- సీఆర్ టీలు, ఇతర అధికారులు ఇంటింటా సర్వే
- 6 నుంచి 19 ఏళ్లలోపు బడి బయట పిల్లల గుర్తింపు
- ఈ నెల 11 నుంచి జనవరి 11 వరకు సర్వే
- గుర్తించిన పిల్లల వివరాలు ప్రబండ్ పోర్టల్లో అప్లోడ్

నెల్లికూరు/భూపాలపల్లి రూరల్, డిసెంబర్ 12 : విద్యా హక్కు చట్టం ప్రకారం 6-14 సంవత్సరాల కలిగిన బడిబయట పిల్లలందరూ పాఠశాలలో నమోదై ఉండాలి. డ్రాబ్ బాక్స్ సంఖ్యను తగ్గించి ప్రభుత్వ బడుల్లో విద్యార్థుల నమోదు శాతాన్ని పెంచే లక్ష్యంగా విద్యాశాఖ అధ్యక్షుల్లో బడి బయట పిల్లల సర్వే కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నది. సీఆర్ టీలు, ఇతర అధికారులు తమ కాంప్లెక్స్ పరిధిలోని గ్రామాల్లో ఇంటింటా సర్వే నిర్వహించి బడి బయట పిల్లలను గుర్తించి వారి వివరాలను నిర్ణీత ఫార్మాట్లో పూరిస్తున్నారు. బడిబయట పిల్లల పాఠశాలలో నమోదై లేకుంటే ప్రధానోపాధ్యాయుల సమక్షంలో తక్షణమే పాఠశాలలో నమోదు చేయించనున్నారు. ఈ సర్వే ఈ నెల 11న మొదలుకాగా జనవరి 11 వరకు కొనసాగుతున్నది. రోజువారీ సర్వేలో గుర్తించిన బడి బయట పిల్లలను రోజువారీగా ప్రబండ్ పోర్టల్లో నమోదు చేస్తున్నారు. జిల్లా వ్యాప్తంగా 2022-23 విద్యా సంవత్సరంలోని బడిబయట పిల్లల ప్రస్తుతం ఏ పాఠశాలలో నమోదు ఉన్నారో, డ్రాబ్ బాక్స్ లోని పిల్లలు ఏ పాఠశాలలో చదువుతున్నారో? తదితర వివరాలను సర్వేలో గుర్తిస్తారు.

విధాన సర్వే చేయాలి..

6-14, 15-19 ఏళ్లలోపు పిల్లలందరూ తప్పకుండా పాఠశాల, కళాశాలల్లో నమోది ఉండాలి. సీఆర్ టీలు, ఇతర అధికారులు ఇంటింటా సర్వే చేయాలి. సర్వే వివరాలను విద్యాశాఖ నిర్దేశించిన ఫార్మాట్లో సమగ్రంగా పొందుపర్చాలి. ఇతర అధికారులు మండల వ్యాప్తంగా ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన విద్యార్థుల వివరాలను సేకరించాలి. బడి బయట పిల్లలను గుర్తించి తక్షణమే సంబంధిత గ్రామ పాఠశాల హెచ్.ఎం.తో ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చేర్పించాలి. బడిబయట పిల్లలను గుర్తించి తక్షణమే సంబంధిత గ్రామ పాఠశాల హెచ్.ఎం.తో ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చేర్పించాలి. బడిబయట పిల్లలను గుర్తించి తక్షణమే సంబంధిత గ్రామ పాఠశాల హెచ్.ఎం.తో ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చేర్పించాలి. బడిబయట పిల్లలను గుర్తించి తక్షణమే సంబంధిత గ్రామ పాఠశాల హెచ్.ఎం.తో ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చేర్పించాలి.

- రామారావు, డి.కె.వో, మహబూబాబాద్

పక్కడంటే నిర్వహిస్తాం..

అందరికీ విద్య అందించాలన్నదే సర్వే లక్ష్యం. ఉన్నతాధికారుల ఆదేశాల మేరకు పక్కడంటేగా సర్వే నిర్వహిస్తాం. సీఆర్ టీలు క్షేత్రస్థాయిలో వెళ్లి సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు. బడిబయట పిల్లలను ప్రబండ్ పోర్టల్లో నమోదు చేస్తాం. జిల్లాలో నిర్వహించేందుకు నిర్మాణించేందుకు కృషి చేస్తున్నాం. సర్వేలో గుర్తించిన పిల్లలు తిరిగి చదువుకునేలా చర్యలు తీసుకుంటాం.

- కె.లక్ష్మణ్, జిల్లా అధికమంత్రి మానిటరింగ్ ఆఫీసర్, జయశంకర్ భూపాలపల్లి

- అధిక లాభాలు తెచ్చిపెడుతున్న పూల సాగు
- తక్కువ పెట్టుబడితో మంచి ఫలితాలు సాధిస్తున్న చక్కెర

చక్కెర సాగుచేస్తున్న బంతి పూల తోట

సిరుల బంతి

ఎల్వతుర్తి, డిసెంబర్ 12 : ఎల్వతుర్తి మండలంలోని పలు గ్రామాల్లో రైతులు గతానికి భిన్నంగా బంతి, గులాబీ పూల సాగు వైపు ఆసక్తి చూపుతున్నారు. వాతావరణ పరిస్థితులు, గిరాకీని బట్టి పండుగ సీజన్లో ఎక్కువ బంతిని రైతులు సాగుచేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా మండలంలోని వల్కాపూర్, జిల్లల గ్రామాల్లో కొందరు బంతి పూల సాగు చేస్తూ అధిక లాభాలను గడిస్తున్నారు. హుజూరాబాద్ కు చెందిన చక్కెర జిల్లల గ్రామంలో తనకున్న ఎకరం 30 గంటల భూమిలో బంతి, గులాబీ తోటలు సాగు చేస్తున్నాడు. ఒక్కో మొక్కకు రూ.38 వెచ్చించి దాదాపు 2700 మొక్కలు నాటాడు. ఇందుకోసం రూ.3 లక్షల వరకు పెట్టుబడి పెట్టాడు. ప్రస్తుతం గులాబీ పంట ఏపు వెలిగింది. మిగతా భూమిలో బంతి సాగుచేస్తున్నాడు. బంతి సాగుకు రూ.లక్షా 50వేల వరకు పెట్టుబడి పెట్టాడు. పండుగ సీజన్లో బంతి పూలను వ్యాపారులు ఎక్కువగా కొనుగోలు చేస్తున్నారు. హోల్ సేల్ గా కిలో రూ.50 చొప్పున పూలను కొనుగోలు చేసి తీసుకెళ్తున్నారు. ఐదు నెలల కాలంలో బంతి పూలపై లక్షన్నర వరకు లాభం వచ్చినట్లు రైతు చక్కెర చెప్పాడు.

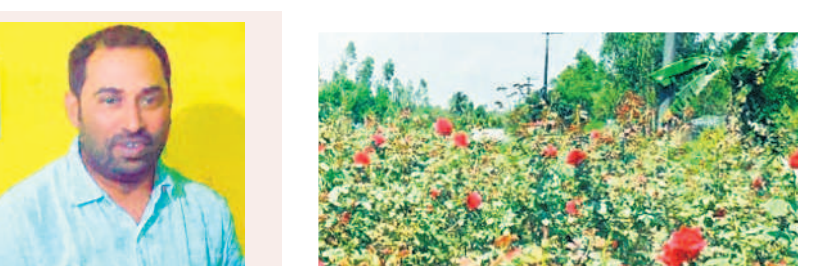

మాదన్నపేట గ్రామ శివారులో హార్వెస్టర్ తో వరి కోతలు

వరి కోత యంత్రాలకు యమగిరాకీ

- హార్వెస్టర్ వినియోగంపైనే రైతుల ఆసక్తి
- తక్కువ వ్యయం, త్వరగా పంట ఉత్పత్తులు చేతికి..

సర్వవేట రూరల్, డిసెంబర్ 12 : వ్యవసాయరంగంలో ప్రతీ సంవత్సరం చూడవలసిన మార్పులు వస్తున్నాయి. కూలీల కొరత కారణంగా రైతులు యంత్రాలపై ఎక్కువగా ఆధారపడుతున్నారు. ప్రస్తుత ఖరీఫ్ సీజన్లో ఒకేసారి వరి సాగు కోతకు రావడంతో కోత యంత్రాలకు గిరాకీ పెరిగింది. కూలీలకు బదులు యంత్రాలతో గంటల వ్యవధిలోనే పంట ఉత్పత్తులు చేతికి అందివ్వడంతో రైతులు ఈ యంత్రాల వైపు మొగ్గుచూపుతున్నారు. కనవత్సరం కొంత అవ్వమొన్నటికే సమృద్ధిగా వర్షాలు కురవడంతో బావులు, చెరువులు, కుంటల కింద ఒకేసారి రైతాంగం వరి సాగుకు చేశారు. దాదాపు వరి ఒకేసారి కోతకు రావడంతో యంత్రాలకు భలే గిరాకీ వచ్చింది. రాష్ట్రం నుంచి గాక ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళ నాడు నుంచి వరికోత యంత్రాలు భారీగా తరలివచ్చాయి. అన్ని గ్రామాల్లో హార్వెస్టర్ యజమానులు యంత్రాలను ఇప్పటికే దింపారు. ఎకరం వరి కోసినందుకు హార్వెస్టర్ యజమానులు రూ.2వేల నుంచి రూ.2200 తీసుకుంటున్నారు. చైన్ మిషన్ కు మాత్రం రూ.3200ల నుంచి రూ.3600 వరకు వచ్చి చేస్తున్నారు. ఒక ఎకరం వరిని వరికోత యంత్రాలు రెండు గంటల్లోపు కోస్తున్నాయి. వరి కోత యంత్రాల విధానమే బాగుండని పలువురు రైతులు అంటున్నారు. కూలీల సహాయంతో కోతకోసి, కచ్చు పెట్టి, కచ్చు నూరిడి చేసి సరికి సుమారు ఎకరానికి రూ.8వేల నుంచి 9వేల వరకు ఖర్చు వస్తుందంటున్నారు. యంత్రాల సహాయంతో కోస్తే వరిగడ్డి అక్కిరకు రాకుండా పోతుంది. గడ్డి అవసరమున్న రైతులు తప్ప మిగతా వారంతా వరి కోతయంత్రాలను ఎక్కువగా ఆశ్రయిస్తున్నారు. రైతుల అవసరాలను గమనించిన హార్వెస్టర్ యజమానులు గ్రామానికి ఒకటి రెండు చొప్పున యంత్రాలను తీసుకువచ్చి సామర్థ్యవేసుకుంటున్నారు.

తోట వద్దనే వచ్చి కొంటున్నరు..

వరి, పత్తి, మిరప తదితర పంటల సాగుకు పెట్టుబడి ఖర్చు ఎక్కువ అవుతోంది. లాభాలు కూడా తక్కువ ఉంటున్నాయి. అందుకే బంతి, గులాబీ తోటల సాగు చేస్తున్నా. గులాబీ తోటపై పెట్టుబడి బాగా పెట్టాను. ఇప్పుడెప్పుడే పూలు పూస్తున్నాయి. బంతి పూలు మాత్రం దసరా, దీపావళి, సంక్రాంతి పండుగలకు బాగానే అమ్ముడుపోయాయి. ఇప్పుడెప్పుడే బంతి పూలు తోట ఆమ్లాని బాగానే ఉంది, వ్యాపారులు తోట వద్దనే వచ్చి హోల్ సేల్ గా కిలో రూ.50 చొప్పున క్వింటాళ్ల లెక్కన తీసుకెళ్తున్నారు. బంతిపూల సాగు ఇతర పంటల కంటే బాగుంది.

- చక్కెర, మహబూబాబాద్